

Šifra kandidata:

Državni izpitni center

P 1 6 2 A 1 0 1 1 1

JESENSKI IZPITNI ROK

SLOVENŠČINA

Izpitna pola 1

Razčlemba neumetnostnega besedila

Sreda, 24. avgust 2016 / 60 minut

Dovoljeno gradivo in pripomočki:

Kandidat prinese nalivno pero ali kemični svinčnik.

Kandidat dobi ocenjevalni obrazec.

Priloga z neumetnostnim besedilom je na perforiranem listu, ki ga kandidat pazljivo iztrga.

POKLICNA MATURA

NAVODILA KANDIDATU

Pazljivo preberite ta navodila.

Ne odpirajte izpitne pole in ne začenjajte reševati nalog, dokler vam nadzorni učitelj tega ne dovoli.

Prilepite oziroma vpišite svojo šifro v okvirček desno zgoraj na tej strani in na ocenjevalni obrazec.

Izpitna pola vsebuje 19 nalog. Število točk, ki jih lahko dosežete, je 60. Za posamezno nalogo je število točk navedeno v izpitni poli.

Rešitve pišite z nalivnim peresom ali s kemičnim svinčnikom in jih vpisujte v izpitno polo v za to predvideni prostor. Pišite skladno s slovničnimi in pravopisnimi pravili, čitljivo, vendar ne samo z velikimi tiskanimi črkami. Pri nalogah izbirnega tipa izberite samo eno rešitev, če v navodilu ni določeno drugače. Če se zmotite, napisano prečrtajte in rešitev zapišite na novo. Nečitljivi zapisi in nejasni popravki bodo ocenjeni z 0 točkami.

Zaupajte vase in v svoje zmožnosti. Želimo vam veliko uspeha.

Ta pola ima 12 strani, od tega 2 prazni.

P 1 6 2 A 1 0 1 1 1 0 3

Priloga k izpitni poli 1

Vesel, ker je že postal del skakalne zgodovine

Peter Prevc je tudi v tej sezoni najboljši slovenski smučarski skakalec.

Na Planico ima v glavnem lepe spomine.

Miha Šimnovec

Najboljši slovenski smučarski skakalec Peter Prevc je imel v tej sezoni veliko lepih trenutkov. Med najlepše zagotovo spadajo zmaga s svetovnim rekordom (250 m) na letalnici v Vikersundu, zmaga v Saporu in končno tretje mesto v skupnem seštevku noveletne turneje. Grenak priokus pa mu je ostal po svetovnem prvenstvu v Falunu, še zlasti po tekmi na veliki skakalnici, na kateri je za pičle 1,1 točke zgrešil bronasto kolajno.

Peter Prevc dva tedna pred letošnjim finalom v Planici

Foto: Ljubo Vukelič

Kaj vam pomeni, da ste šele drugi slovenski svetovni rekorder v smučarskih poletih?

Všeč mi je, da sem postavil mejnik na 250 metrih.

Tako sem postal del dolge skakalne zgodovine.

Kako se spominjate rekordnega poleta?

Začelo se je z nastopom Fannemela, ki ga je pred menoj odneslo do 238,5 metra. Ko sem izvedel, kako daleč je poletel, sem si rekel: »Razmere so ugodne, zato je odvisno le od mene, ali bom ubranil vodstvo.« Zbral sem se, sedel na startno klop, videl, da se je tam, kjer bi moral stati trener Goran Janus, nekaj premaknilo, zato sem se spustil po zaletišču. Odskok mi je uspel, priletel sem dovolj visoko nad hrbtišče in se dobro postavil v položaj za letenje, nakar je začela delovati fizika. Začelo me je dvigovati od tal in tega sem bil zelo vesel. Takrat sem imel na voljo še kakšen trenutek za užitek ali dva, pri 220 metrih pa sem se moral začeti pripravljati na pristanek. Pri tem mi je koristilo, da veliko vadimo v Planici, kjer se prav tako pristaja s precejšnje višine, zato pri doskoku nisem imel težav.

Kako bi ocenili iztekajočo se sezono?

Začetek je bil super – do konca noveletne turneje in potem še Sapura.

Po svetovnem prvenstvu v Falunu pa je ostalo malce grenkega priokusa. Ko v desetih dneh ne prikažeš nobenega dobrega skoka, se celoten prejšnji vtis malo pokvari.

Kakšne spomine imate na Planico?

Večina je zelo lepih, le v sezoni, v kateri sem skakal od 190 do 197 metrov, mi ni bilo najbolj všeč. Sicer pa sem tam doživel posebne mejnike: prvič sem šel na velikanko pred domačo publiko, lani pa sem zmagal na zadnji tekmi sezone. Zmeraj je veliko gledalcev; v izjemnem vzdušju, ki ga vedno znova pričarajo, sem zelo užival tudi, ko sem tekmovalje zaradi poškodbe spremljal kot gledalec.

Kaj pričakujete od letošnjega finala svetovnega pokala v smučarskih skokih v Planici?

Verjamem, da si bo tekme spet ogledalo ogromno gledalcev, ki bodo poskrbeli za nepozabno vzdušje. Upajmo, da bomo imeli še lepo vreme.

Menite, da bo v Planici mogoče doseči nov svetovni rekord?

Ne vem. Ne bom ga napovedoval. Rekordni se zgodijo, sam pa se ne bom osredotočil na lov nanj, temveč le na svoje čim boljše nastope na tekmah.

(Prirejeno po: Planica 2015, posebna priloga Dela in Slovenskih novic, 14. marec 2015.)

Prazna stran

Pozorno preberite izhodiščno besedilo in rešite naloge.

1. Dopolnite poved o izhodiščnem besedilu.

V pogovoru, ki je bil objavljen v posebni časopisni prilogi z naslovom _____, sta sodelovala _____ kot vpraševalec in Peter Prevc kot _____.

(2 točki)

2. Kateri nebesedni spremljevalec pisanja je ob besedilu in s katerim namenom ga je sporočevalec dodal?

Nebesedni spremljevalec: _____

Namen: _____

(2 točki)

3. Pred katerim pomembnim športnim dogodkom se je novinar pogovarjal s Petrom Prevcom in zakaj se je odločil za pogovor prav z njim? Odgovorite v povedi/povedih.

(3 točke)

4. Preberite novinarjeva vprašanja in razvrstite podteme s številkami od 1 do 5 glede na to, kako si sledijo v intervjuju. Zadnje (šesto) podtemo poimenujte sami.

___ Rekordni polet

___ Pričakovanja pred finalom v Planici

___ Drugi slovenski svetovni rekorder

___ Spomini na Planico

___ Iztekajoča se sezona

___ 6 _____

(2 točki)

5. Obkrožite DA, če je trditev v skladu z vsebino izhodiščnega besedila, ali NE, če ni.

Peter Prevc

v sezoni, omenjeni v intervjuju, ni samo dosegel svetovnega rekorda, ampak je postal tudi svetovni prvak.	DA	NE
je s celotno sezono izredno zadovoljen.	DA	NE
je tekmo v Planici spremljal z navdušenjem tudi takrat, ko je bil poškodovan.	DA	NE
je odločen, da bo v Planici dosegel nov rekord.	DA	NE
se zaveda, da so njegovi dosežki zgodovinski.	DA	NE

(2 točki)

6. Rešite naloge, ki se navezujejo na Planico.

- 6.1. Kaj vse je/je bilo Petru Prevcu v Planici všeč? Pomagajte si z njegovim četrtem odgovorom.

(2)

- 6.2. Zakaj je Petru Prevcu pri rekordnem poletu koristil trening v Planici? Pomagajte si z njegovim drugim odgovorom.

(1)

- 6.3. V katerih dveh pogovornih menjavah govorca ne omenjata Planice? Pravilna odgovora označite z X.

☐	1. pogovorna menjava
☐	2. pogovorna menjava
☐	3. pogovorna menjava
☐	4. pogovorna menjava
☐	5. pogovorna menjava
☐	6. pogovorna menjava

(1)
(4 točke)

7. Katere tri največje uspehe je dosegel Peter Prevc v sezoni, v kateri je nastal intervju?

(2 točki)

8. Peter Prevc je v svojem prvem odgovoru rekel, da je *postal del dolge skakalne zgodovine*. V povedi/povedih razložite, kaj to pomeni.

(2 točki)

9. Dopolnite povedi, tako da na črte napišete ustrezne stavke, ki bodo v skladu z vsebino izhodiščnega besedila. Upoštevajte vprašalnice pod črtami.

_____, je Peter Prevc
(Kdaj?)

lahko za kratek čas užival v rekordnem poletu.

Peter Prevc je bil nad rezultati na svetovnem prvenstvu razočaran, _____
(Zakaj?)

_____.

Peter Prevc je od finala v Planici pričakoval, _____
(Kaj?)

_____.

(4 točke)

10. Ali se strinjate s Petrom Prevcem, da rekordov ne moremo načrtovati, ampak se ti kar zgodijo? Pojasnite svoje mnenje v povedi/povedih.

(2 točki)

11. Izhodiščno besedilo je intervju. Opišite to besedilno vrsto, tako da podčrtate ustrezno možnost ob poševnici.

Izhodiščno besedilo je r a z i s k o v a l n i / p o g a j a l n i / p r e p r i č e v a l n i / p o v e z o v a l n i pogovor. Novinarjeva vprašanja so p o b u d n e / o d z i v n e replike, odgovori Petra Prevca pa so p o b u d n e / o d z i v n e replike.

(2 točki)

12. S katerim namenom je novinar tvoril izhodiščno besedilo?

- A Da bi bralce povabil na ogled smučarskih skokov v Planici.
 B Da bi bralcem predstavil športne uspehe Petra Prevca.
 C Da bi bralcem predstavil smučarske skoke v Planici.
 Č Da bi bralce spodbudil k treniranju smučarskih skokov.

(1 točka)

13. Preberite slovarski sestavek in rešite naloge.

ubraniti in ubrániti -im dov. (ī á)

1. s svojo dejavnostjo, zlasti vojaško, preprečiti, da kdo kaj zavzame, zasede: vojaki so ubranili most; ubraniti mesto, položaje; ubraniti s topovi; težko ubraniti / ubraniti mesto pred napadalci
 2. s svojo dejavnostjo preprečiti, da se komu kaj vzame: ubraniti družinsko čast; ubraniti svoj ugled / država je ubranila svojo neodvisnost
 3. v zvezi s pred s svojo dejavnostjo preprečiti, da kaj kam pride, kaj poškoduje: ubraniti obraz pred čebelami; ubraniti oči pred prahom / ubraniti rastline pred boleznimi
 4. navadno z dajalnikom s svojo dejavnostjo preprečiti uresničitev kakega dejanja: tega mi ne bo nihče ubranil; ubranil mu je pobeg / ni ji mogel ubraniti, da ne bi vsega povedala
 • publ. ubraniti naslov prvaka znova pridobiti
 ♦ šport, pri nogometu ubraniti enajstmetrovko

- 13.1. Obkrožite DA, če je trditev pravilna, ali NE, če ni pravilna.

Beseda <i>ubraniti</i> je nedovršni glagol.	DA	NE
Beseda <i>ubraniti</i> je lahko naglašena na tretjem ali na drugem zlogu.	DA	NE
Beseda <i>ubraniti</i> je večpomenka.	DA	NE
V slovarskem sestavku je samo frazeološko gnezdo.	DA	NE

(2)

- 13.2. Preberite izpisano izjavo Petra Prevca. V katerem slovarskem pomenu je v njej uporabljena beseda *ubraniti*? Na črtico napišite številko pomenske razlage iz slovarskega sestavka.

Rekel sem si: »Razmere so ugodne, zato je odvisno le od mene, ali bom ubranil vodstvo.«

(1)

13.3. Izpisano izjavo Petra Prevca pretvorite v odvisni govor.

Peter Prevc si je rekel, da _____

(2)
(5 točk)

14. Rešite naloge o besedni zvezi *najboljši slovenski smučarski skakalec*.

14.1. V besedni zvezi obkrožite jedro.

najboljši slovenski smučarski skakalec

(1)

14.2. Določite vrste pridevnikov v besedni zvezi, tako da pridevnike napišete na ustrezno črto.

Lastnostni pridevnik: _____ Vrstna pridevnika: _____

(2)

14.3. Stopnjevani pridevnik *najboljši* napišite v osnovni obliki.

(1)
(4 točke)

15. Preberite poved in rešite naloge.

Večina je zelo lepih, le v sezoni, v kateri sem skakal od 190 do 197 metrov, mi ni bilo najbolj všeč.

15.1. Glagolu *sem skakal* določite oblikoslovne lastnosti.

Oseba: _____

Število: _____

Čas: _____

(3)

15.2. V naslovu, podnaslovu in uvodnem delu izhodiščnega besedila poiščite tri besede iste besedne družine, ki ji pripada glagol *skakati*. Napišite jih na črte.

(2)
(5 točk)

16. Določite glagolski vid podčrtanih glagolov v izpisanih vprašanjih, tako da vpišete X v ustrezen stolpec.

Vprašanje	Dovršni vid	Nedovršni vid
Kako <u>se spominjate</u> rekordnega poleta?		
Kako <u>bi ocenili</u> iztekajočo se sezono?		
Kaj <u>pričakujete</u> od letošnjega finala ...?		

(2 točki)

17. Preberite zadnjo pogovorno menjavo. Katera dva zaimka v odgovoru Petra Prevca se navezujeta na *nov svetovni rekord*?

(2 točki)

18. V spodnji povedi so tri pravopisne napake. Odpravite jih.

Peter Prevca je po zmagi na japonskem, po rekordnem 250-metrskem poletu in uspehu na novoletni turneji ob koncu sezone osvojil tudi mali Kristalni globus za najboljšega skakalca v smučarskih poletih.

(2 točki)

19. Predstavljajte si, da ste Jan/Jana Peterka, član/članica novinarskega krožka na vaši šoli, in da ste si ogledali tekmo v smučarskih skokih v Planici. Za šolski časopis napišite **poročilo** o ogledu tega dogodka in vanj vključite kakšno zanimivost s tekmovanja. Pomagajte si s spodnjimi podatki. Vaše besedilo naj vsebuje najmanj 100 besed. Pišite na naslednjo stran.

Petek, 20. 3. 2015

13.00	Začetek programa
14.15	Poskusna serija
15.15	Prva serija
	Finalna serija
	Podelitev nagrad
17.15	Zabavni program z glasbenim nastopom skupine Modrijani
18.30	Zaključek programa v Planici

Končni vrstni red		Daljava	Točke
1. Peter PREVC	SLO	248,5/233,0 m	478,5
2. Jurij TEPEŠ	SLO	223,0/233,0 m	461,9
3. Stefan KRAFT	AVT	240,0/238,5 m	461,8

(12 točk)

P 1 6 2 A 1 0 1 1 1 1 1

Prazna stran